

Terapeutisk Dockteater influen från Amerika

Underhållande, undervisande och läkande. Det är dockteaterns kraftfulla språk. Matthew Bernier, nyligen på Sverigebesök för att berätta om terapeutisk dockteater, kan på många vis vittna om detta faktum. UNIMA Sverige var medarrangör till denna fina föreläsningskväll.

Klockan är sex den 24:e november 2011 och föreläsningen ska just börja. Vi befinner oss i en konferenslokal på Stockholms Stadsteater i centrala Stockholm. När alla slutligen samlats är vi tio deltagare, med bakgrund både inom dockteater och olika former av terapi. Föreläsaren Matthew Bernier har kommit till Europa för att dela med sig av sin kunskap inom terapeutisk dockteater. Han är bl a bildterapeut, dockspelare, lärare samt utbildad i uttryckande konstterapi och undervisar vanligtvis på Eastern Virginia Medical School i USA.

1990 myntade Matthew begreppet ”psychopuppetry”, som han ser som en kombination av konstterapi, lekterapi, dramaterapi, psykodrama och dockteater. Dockan utgör här en förlängning av självet, en animerad symbol. Han skriver bland annat i sin beskrivning av föreläsningen:

”Therapeutic puppetry involves the creation of, playing with, or performing with puppets, or the watching of specially designed therapeutic puppet shows. Puppets serve as animated symbols of thoughts, feelings and experiences allowing for the dramatic release and resolution of emotional conflict”

Han pratar vidare om teorin bakom terapeutisk dockteater, dess historia, i vilka sammanhang den används och litteratur skriven på området. Psykiatern Bender och dockspelaren Woltmann som var verksamma på 1930-40-talet är de som först dokumenterade användandet av dockor i kliniska sammanhang. De arbetade

bland annat med barn inläggande på psykiatrisk klinik, med något som på engelska kallas ”stop-action-technique”. Den innebär att man börjar berätta en historia, men låter barnet avsluta den med stöd av terapeuten. Han nämner också Virginia Axline, som tidigt arbetade med lekterapi där hon inkluderade dockteater.

Han visar därefter olika docktyper man kan använda och återger Levine & Knills ord: ”low skill – high sensitivity” (inlånat från konstterapi). Det vill säga att det finns stora fördelar med att lägga ribban lågt vad gäller teknik och materialval vid skapandet, eftersom detta tenderar öka förmågan vid agerandet. Man låter enkelt uttryckt bli att trassla till saker och ting, och, får tack vare det ett bättre resultat. Matthew själv föredrar att använda begagnade material såsom plastpåsar, plastflaskor, gamla tyger och kläder. Och av allt att döma ger det dockorna ett mycket personligt, levande intryck. Han föredrar också att klienten skapar dockan själv, men säger att man givetvis kan använda färdiga dockor. Det viktiga blir då att erbjuda ett brett utbud, med onda och goda karaktärer, verkliga och mer fantasifula, multikulturella, abstrakta och dockor med mer magiska förmågor.

Han pratar vidare om kopplingen till neurologisk forskning och hur man exempelvis kan se hos barn med ADHD att de under arbete med dockteater inte uppvisar lika många symtom före som efter. Strukturerad och ostrukturerad dockteaterterapi nämns liksom barn-centrerad dockteater, narrativ teknik samt ”puppet-playback-theatre”. Det är egentligen bara psykospatienter som sägs vara den grupp man ska avstå från att arbeta med. Även om man i praktiken med mycket kunskap skulle kunna jobba även med den patientgruppen, bara man höll det på en konkret och verklighetsbaserad nivå.

Det finns givetvis mer att säga om denna intensiva, givande kväll. Men det bästa är ändå att man tar del av kunskapen personligen om man vill fördjupa sig. Matthew är medförfattare till boken *Puppetry in education and therapy: Unlocking the doors to the mind and heart*. Den går att beställa via authorhouse.com för en dryg hundralapp. Det är en mycket läsvärd bok. Sist men inte minst: Tack UNIMA för allt stöd till detta för Sverige alldeles unika evenemang! Den som vill få information om likande sammankomster eller har frågor på området kan maila till asa@unima.se.

Text: Åsa Viklund

